

I

(İlke kararları, tavsiye kararlar ve görüşler)

TAVSİYE KARARLARI

KONSEY

**Hayat Boyu Öğrenme için
Anahtar Yetkinliklere İlişkin**

22.05.2018 tarihli

Konsey Tavsiye Kararı

(AEA ile İlişkili Metin)

(2018/C 189/01)

AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkındaki Antlaşma'yı ve bu Antlaşma'nın özellikle 165. ve 166. maddelerini göz önünde bulundurarak,

Avrupa Komisyonu'nun önerisini göz önünde bulundurarak,

Aşağıdaki gerekçelerle:

- (1) Avrupa Sosyal Haklar Dayanağı'nın¹ ilk ilkesi, herkesin topluma tam katılım ve iş piyasasında başarılı geçişleri mümkün kılan becerileri edinmek ve korumak için kaliteli ve kapsayıcı eğitim, öğretim ve hayat boyu öğrenmeye erişim hakkı olduğunu belirtmektedir. Bu ilke ayrıca, herkesin 'istihdam ya da serbest meslek beklentilerini (kendi işini yapabilme) geliştirmek için zamanında ve şahsa özel destek alma, eğitim ve yeterlilik yenileme, sürekli eğitim ve iş arama için destek' hakkını da belirtmektedir. Yetkinliklerin geliştirilmesinin teşvik edilmesi, 'iş, sosyal eşitlik, aktif vatandaşlık ve tüm boyutlarıyla Avrupalılık kimliğini tecrübe etme yolları için etmen olan eğitim ve öğretimin potansiyelinin tam olarak açığa çıkarılmasını mümkün kılacak' bir Avrupa Eğitim Alanı'na ilişkin vizyonun amaçlarından biridir.²
- (2) İnsanlar mevcut yaşam standartlarını sürdürmek, yüksek istihdam oranlarını desteklemek ve yarının toplumu ve iş dünyası ışığında sosyal dayanışmayı teşvik etmek için doğru beceri ve yetkinlikler dizisine ihtiyaç duymaktadır. Avrupa çapında insanların kişisel memnuniyet, sağlık, istihdam ve sosyal içerme için gerekli beceri ve yetkinliklerin kazanılmasında desteklenmesi, hızlı ve köklü değişim çağında Avrupa'nın değişime ayak uydurmasına yardımcı olmaktadır.
- (3) 2006 yılında Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Birliği Konseyi, hayat boyu öğrenme için anahtar yetkinlikler hakkında bir Tavsiye Kararı kabul etmiştir. Bu Tavsiye Kararı'nda Üye Ülkelerden 'evrensel okuryazarlığı başarma stratejileri dâhil hayat boyu öğrenme stratejilerinin parçası olarak herkes için anahtar yetkinlikler sunumunu geliştirmesi ve 'Hayat Boyu Öğrenme için Anahtar Yetkinlikler - Avrupa Referans Çerçevesini' kullanması istenmiştir.³ Tavsiye Kararı, kabulünden itibaren yetkinlik temelli eğitim, öğretim ve öğrenmenin geliştirilmesi için ana referans doküman olmuştur.

¹ COM(2017) 250.

² COM(2017) 673.

³ OJ L 394, 30.12.2006, s. 10.

- (4) Günümüzde, otomasyona bağlı daha fazla meslek olması, iş ve hayatın tüm alanlarında teknolojinin daha büyük bir rol oynaması, esnekliği ve değişime ayak uydurma becerisini temin etmek için girişimcilik yetkinliği ile sosyal ve sivil yetkinliklerin daha gerekli olması nedeniyle yetkinlik ihtiyaçları değişmiştir.
- (5) Aynı zamanda, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) ya da Yetişkin Yetkinliklerinin Uluslararası Değerlendirmesi (PIAAC) için OECD Programı gibi uluslararası araştırmalar, yetersiz temel becerilere sahip genç ve yetişkinlere ilişkin sürekli yüksek oranlara işaret etmektedir. 2015 yılında, her beş öğrenciden biri yeterli okuma, matematik ve fen becerilerini geliştirmede ciddi güçlüklerle karşılaşmıştır.⁴ Bazı ülkelerde, yetişkinlerin üçte biri kadarı okuryazarlık ve matematiksel beceride en düşük seviyededir.⁵ Birlik nüfusunun %44 kadarı düşük seviyede dijital beceriye sahiptir ya da hiç sahip değildir (%19).⁶
- (6) Sonuç olarak, temel becerilere yatırım yapmak her zamankinden daha gerekli olmuştur. Müfredat dışı etkinlikleri ve yetkinlik gelişiminde daha kapsamlı bir yaklaşımı içeren yüksek kaliteli eğitim, temel becerilerde başarı seviyelerini yükseltmektedir. Ayrıca, gittikçe mobil ve dijital hale gelen bir toplum için yeni öğrenme yollarının keşfedilmesi gerekmektedir.⁷ Dijital teknolojiler, oldukça mobil olan bir toplumun ihtiyaçlarına uyumlu daha esnek öğrenme ortamları geliştirmek suretiyle eğitim, öğretim ve öğrenmede etki yaratmaktadır.⁸
- (7) Bilgi ekonomisinde, olgular ve süreçlerin ezberlenmesi elbette önemlidir, ancak ilerleme ve başarı için yeterli değildir. Problem çözme, eleştirel düşünme, işbirliği yapabilme, yaratıcılık, sayısal düşünme, otokontrol gibi beceriler, hızlı değişen toplumumuzda her zamankinden daha gereklidir. Bu beceriler, yeni fikirler, yeni teoriler, yeni ürünler ve yeni bilgiler üretmek amacıyla, öğrenilenlerin gerçek hayatta işe yaramasını sağlayacak araçlardır.
- (8) Avrupa için Yeni Beceriler Gündemi⁹, beceri ve yetkinlikler ile ortak ve güncel bir anahtar yetkinlikler anlayışına yatırım yapmanın Avrupa'da eğitim, öğretim ve yaygın öğrenmenin teşvik edilmesi için ilk adım olduğunu onaylayarak 2006 tarihli hayat boyu öğrenme için anahtar yetkinlikler hakkındaki Tavsiye Kararı'nın gözden geçirilmesini ilan etmiştir.
- (9) Toplum ve ekonomideki değişimlere cevap verilmesi ve çalışma hayatının geleceği hakkındaki tartışmaların yansıtılması amacıyla anahtar yetkinlikler hakkındaki 2006 tarihli Tavsiye Kararı'nın gözden geçirilmesine dair kamuoyu istişaresini müteakip hem Tavsiye Kararı hem de hayat boyu öğrenme için anahtar yetkinlikler Avrupa Referans Çerçevesi'nin düzeltilmesi ve güncellenmesi gerekmektedir.
- (10) Anahtar yetkinliklerin geliştirilmesi ve doğrulanması ve yetkinlik temelli eğitim, öğretim ve öğrenme sunulması; eğitim personelinin görevlerinde daha iyi desteklenmesi ve eğitimlerinin iyileştirilmesi, ölçme-değerlendirme ve doğrulama yöntemleri ve araçlarının güncellenmesi, yeni ve yenilikçi öğretme ve öğrenme biçimlerinin geliştirilmesi için iyi uygulamalar geliştirmek suretiyle desteklenmelidir.¹⁰ Dolayısıyla, bu Tavsiye Kararı son on yılın tecrübelerine dayanarak yetkinlik temelli eğitim, öğretim ve öğrenmenin uygulanmasındaki güçlüklerle değinmelidir.
- (11) Farklı ortamlarda edinilen yetkinliklerin doğrulanmasının desteklenmesi, bireylerin yetkinliklerinin tanınmasını ve tam, gerektiğinde kısmi yeterlilikler edinmesini mümkün kılacaktır.¹¹ Bu, yaygın ve serbest öğrenmenin doğrulanması için mevcut düzenlemeler ve yeterliliklerin edinilmesi için gerekli yetkinlikleri belirtmek suretiyle yeterlilik seviyelerini karşılaştırmak için ortak bir referans çerçeve sunan

⁴ OECD (2016), PISA 2015 sonuçları

⁵ Avrupa Komisyonu (2016), Eğitim ve Öğretim İzleme 2016

⁶ Avrupa Komisyonu Dijital Puan Tablosu 2017

⁷ Küreselleşmeyi Çalışır Duruma Getirme üzerine Görüş Bülteni, COM (2017) 240 final

⁸ Eğitimi Yeniden Düşünme: Daha iyi sosyoekonomik çıktılar için becerilere yatırım yapmak, COM (2012) 669 final

⁹ COM(2016) 381 final

¹⁰ Eğitim ve öğretimde Avrupa işbirliği için stratejik çerçevenin uygulanması üzerine Konsey ve Komisyon Ortak Raporu (ET 2020) (OJ C 417, 15.12.2015, p. 25).

¹¹ OJ C 398, 22.12.2012, p. 1.

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi¹² üzerine kurulabilir. Ayrıca değerlendirme; öğrenme süreçlerini yapılandırma ve insanların işgücü piyasasının değişen gerekliliklerine göre de yetkinliklerini geliştirmesine yönelik rehberlikte fayda sağlayabilir.¹³

- (12) Kişisel memnuniyet, sağlık, istihdam edilebilirlik ve sosyal içirme için gerekli olan anahtar yetkinlikler setinin tanımı, yalnızca sosyal ve ekonomik gelişmeler değil, son on yılda Avrupa'daki çeşitli girişimler tarafından da şekillendirilmiştir. Temel becerilerin geliştirilmesine, dil öğrenimine yatırıma, dijital ve girişimcilik yetkinliklerinin geliştirilmesine, toplumlarımızın işleyişindeki ortak değerlerin uygunluğuna ve daha çok genç insanı bilimle ilgili kariyerlerle ilgilenmek için teşvik etmeye özel dikkat gösterilmiştir. Bu gelişmeler, Referans Çerçevesi'ne yansıtılmalıdır.
- (13) Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin 4.7 no'lu amacı, 'tüm öğrenenlerin, sürdürülebilir kalkınma için eğitim ve sürdürülebilir yaşam tarzları, insan hakları, cinsiyet eşitliği, barışçıl ve şiddet-karşıtı bir kültürün teşvik edilmesi, küresel vatandaşlık ve kültürel çeşitliliğin ve kültürün sürdürülebilir kalkınmaya katkısının değerini anlama aracılığıyla sürdürülebilir kalkınma için gerekli bilgi ve becerileri kazanmasının sağlanması' ihtiyacının altını çizmektedir.¹⁴ Unesco'nun Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim Hakkında Küresel Eylem Programı, sürdürülebilir kalkınma için eğitimin, kaliteli eğitimin bütünleşik bir unsuru ve diğer tüm Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin ana destekçisi olduğunu doğrulamaktadır. Bu amaç, Referans Çerçevesi'nin yeni sürümüne yansıtılmıştır.
- (14) Modern toplumlarda, kültürlerarası anlayış ve işbirliğinde artan bir öneme sahip olan dil öğreniminin sağlanması, Diller için Ortak Avrupa Referans Çerçevesi'nden (CEFR) yararlanmaktadır. Bu Çerçeve, yetkinliklerin ana unsurlarını tanımlamaya yardımcı olmakta ve öğrenme sürecini desteklemektedir. Çerçeve, dil yeterliliklerinin, bilhassa yabancı dillere atfedilen yetkinlik tanımlarına temel oluşturmakta ve Referans Çerçevesi'nin güncel halinde yer almaktadır.
- (15) Dijital Yetkinlik Çerçevesi ve Girişimcilik Yetkinlik Çerçevesi'nin geliştirilmesi, yetkinlik gelişimini desteklemektedir. Benzer şekilde, Demokratik Kültür Yetkinlikleri için Avrupa Konseyi Referans Çerçevesi, demokratik toplumlarda uygun katılım için gerekli değer, beceri ve tutumların kapsamlı bir setini sunmaktadır. Tüm bunlar, Referans Çerçevesi güncellenirken dikkate alınmıştır.
- (16) Daha fazla genç insanı bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) ile ilgili kariyerlere teşvik etmek için, Avrupa çapındaki girişimler, sorgulamaya dayalı eğitim bilimini kullanarak ve geniş çapta toplumsal aktörler ve sanayi ile temas kurarak bilim eğitimini sanat ve diğer konularla daha yakından ilişkilendirmeye başlamıştır. Bu yetkinliklerin tanımı yıllar içinde çok fazla değişmemiş olsa da, STEM'de yetkinlik gelişiminin desteklenmesi artarak gerekli olmakta ve bu Tavsiye Kararı'nda yansıtılmalıdır.
- (17) Yaygın ve serbest öğrenmenin önemi ve gerekliliği; kültür, gençlik çalışması, gönüllü çalışma ve halk sporları aracılığıyla edinilen tecrübelerden anlaşılmalıdır. Yaygın ve serbest öğrenme, eleştirel düşünce, analitik beceriler, yaratıcılık, problem çözme ve genç insanların yetişkinliğe geçişini kolaylaştıran uyum yeteneği, aktif vatandaşlık ve iş hayatı gibi önemli kişilerarası, iletişimsel ve bilişsel becerilerin gelişimini desteklemede önemli bir rol oynamaktadır.¹⁵ Farklı öğrenme ortamları arasında daha iyi bir işbirliği kurulması, çeşitli öğrenme yaklaşımları ve yollarının teşvik edilmesine yardımcı olmaktadır.¹⁶

¹² OJ C 189, 15.6.2017, p. 15.

¹³ 21 Kasım 2008 tarihli hayat boyu rehberliğin hayat boyu öğrenme stratejilerine daha iyi entegrasyonu üzerine Konsey İlke Kararı (OJ C 319, 13.12.2008, p. 4).

¹⁴ 25 Eylül 2015 tarihli Genel Kurul tarafından kabul edilen Birleşmiş Milletler İlke Kararı, Dünyamızı Dönüştürmek: Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi

¹⁵ Genç insanların, yetişkinliğe başarılı geçiş, aktif vatandaşlık ve iş yaşamını kolaylaştıran önemli yaşam becerilerinin gelişiminin desteklenmesinde gençlik çalışmasının rolü üzerine Konsey sonuçları (OJ C 189, 15.6.2017, p. 30).

¹⁶ Genç insanların karşılaştığı sosyoekonomik sorunlara etkin olarak değinmek için sektörler arası politika işbirliğini güçlendirmek üzerine Konsey sonuçları (OJ C 172, 27.5.2015, p. 3).

- (18) Hayat boyu öğrenme bakış açısıyla anahtar yetkinliklerin geliştirilmesi söz konusu olduğunda, eğitim, öğretim ve öğrenme yollarının tüm aşamalarında destek sağlanmalıdır: kaliteli erken çocukluk eğitimi ve bakımını geliştirmek¹⁷, okul eğitimini daha da geliştirmek ve mükemmel öğretimi sağlamak¹⁸, düşük becerili yetişkinler için ileri beceri yollarını sunmak¹⁹, temel ve sürekli mesleki eğitim ve öğretimi daha da geliştirmek ve yükseköğretimi modernleştirmek²⁰.
- (19) Bu Tavsiye Kararı, hayat boyu öğrenme bakış açısıyla, örgün, yaygın ve serbest olmak üzere geniş çaplı eğitim, öğretim ve öğrenme ortamlarını kapsamalıdır. Farklı öğrenme ortamları arasında geçişleri ve işbirliğini destekleyebilecek ortak bir yetkinlik anlayışı oluşturmaya çalışmalıdır. Öğretmen, eğitmen, eğitici, eğitim ve öğretim kurumlarının liderleri dâhil eğitim personelinin, meslektaşlarının eğitiminden sorumlu çalışanların, araştırmacı ve üniversite öğretim görevlilerinin, gençlik çalışanlarının ve yetişkin eğitimcilerinin ve işverenler ile işgücü piyasası paydaşlarının ihtiyaçlarına yönelik iyi uygulamaları düzenlemelidir. Bu Tavsiye Kararı, sosyal ortaklar ve sivil toplum örgütleri dâhil insanları küçük yaşlardan itibaren hayatları boyunca becerilerini geliştirmek için yönlendiren ve destekleyen kurum ve kuruluşlara da değinmektedir.
- (20) Bu Tavsiye Kararı, yerindelik ve orantılılık ilkelerine tam olarak riayet etmektedir,

BU TAVSİYE KARARINI KABUL EDEN

Üye Ülkeler:

- Ek'te belirtilen 'Hayat Boyu Öğrenme için Anahtar Yetkinlikler - Avrupa Referans Çerçevesi'ni tam olarak kullanarak kaliteli ve kapsayıcı eğitim, öğretim ve hayat boyu öğrenmeyi desteklemeli ve anahtar yetkinliklerin geliştirilmesi için tüm imkânları sağlamalıdır ve
 - 1.1. ulusal hayat boyu öğrenme stratejilerinin parçası olarak, tüm bireyler için erken yaşlardan başlayarak hayat boyunca anahtar yetkinliklerin geliştirilmesini desteklemeli ve pekiştirmeli;
 - 1.2. dezavantajlarla karşılaşan ya da özel ihtiyacı olanlar dâhil tüm öğrenenleri potansiyellerini gerçekleştirmeleri için desteklemeli;
- aşağıdakilere özellikle dikkat ederek anahtar yetkinliklerin gelişimini desteklemeli:
 - 2.1. temel becerilerin (okuryazarlık, matematiksel beceri ve temel dijital beceriler) başarıma seviyesini yükseltmek ve hayat boyu bakış açısıyla öğrenme ve topluma katılım için sürekli gelişen bir temel olarak öğrenmeyi öğrenme yetkinliğinin geliştirilmesini desteklemek;
 - 2.2. sağlık bilinçli, gelecek odaklı yaşam yönetimini geliştirmek için kişisel, sosyal ve öğrenmeyi öğrenme yetkinliği seviyesini yükseltmek;
 - 2.3. bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) yetkinliklerinin edinilmesini teşvik etmek, bunların sanat, yaratıcılık ve yenilikçilikle ilgili bağlarını dikkate almak ve genç insanları, özellikle kız çocukları ve genç kadınları STEM kariyerleriyle ilgilenmek için motive etmek;
 - 2.4. nüfusun tüm kesimlerinde, eğitim ve öğretimin tüm aşamalarında dijital beceri seviyesini yükseltmek ve geliştirmek;
 - 2.5. girişimcilik yetkinliğini, yaratıcılık ve girişim duygusunu, özellikle genç insanlar arasında, örneğin genç öğrenenlerin okul eğitimleri boyunca en az bir uygulamalı girişimcilik deneyimi edinmesi için fırsatları teşvik etmek suretiyle geliştirmek;

¹⁷ Yaratıcılık, yenilikçilik ve dijital beceriyi güçlendirmede erken çocukluk ve ilköğretimin rolü üzerine Konsey sonuçları (OJ C 172, 27.5.2015, p. 17).

¹⁸ Okul geliştirme ve mükemmel öğretim üzerine Konsey sonuçları (OJ C 421, 8.12.2017, p. 2).

¹⁹ 19 Aralık 2016 tarihli Beceri Geliştirme Yolları: Yetişkinler için Yeni Fırsatlar üzerine Konsey Tavsiye Kararı: (OJ C 484, 24.12.2016, p. 1).

²⁰ Yükseköğretim için yenilenen AB gündemi üzerine Konsey sonuçları (OJ C 429, 14.12.2017, p. 3.).

- 2.6. hem resmi hem de diğer dillerde dil yetkinlikleri seviyesini yükseltmek ve öğrenenlerin çalışma ve yaşam durumlarıyla ilgili, sınır ötesi iletişim ve hareketliliğe katkı sağlayabilecek farklı dilleri öğrenmelerini desteklemek;
- 2.7. Avrupa Birliği Anlaşması'nın 2. Maddesi ve Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesi'nde atf yapılan ortak değerler konusunda farkındalığı güçlendirmek amacıyla vatandaşlık yetkinliklerinin gelişimini teşvik etmek;
- 2.8. anahtar yetkinliklerin edinilmesi ve bunların toplumla ilişkisinin önemi konusunda tüm öğrenenler ve eğitim personelinin farkındalığını arttırmak;
3. Ek'te belirtilen anahtar yetkinliklerin gelişimini destekleyecek iyi uygulamaların kullanımı ile anahtar yetkinliklerin edinilmesini kolaylaştırmak için bilhassa;
 - 3.1. eğitim, öğretim ve öğrenme ortamlarında dijital teknolojilerin yeterli kullanımı dâhil çeşitli öğrenme yaklaşım ve ortamlarını teşvik etmek;
 - 3.2. eğitim, öğretim ve öğrenme ortamlarında hayat boyu öğrenme yaklaşımının parçası olarak anahtar yetkinlikleri iyileştirmek için eğitim personeline ve aileler dâhil öğrenme sürecini destekleyen diğer paydaşlara destek sağlamak;
 - 3.3. Üye Ülkelerin kuralları ve usulleri doğrultusunda, farklı ortamlarda edinilen anahtar yetkinliklerin değerlendirilmesini ve doğrulanmasını desteklemek ve daha da geliştirmek;
 - 3.4. öğrenen yetkinlik gelişiminin devamlılığını ve yenilikçi öğrenme yaklaşımlarının gelişimini iyileştirmek için tüm seviyelerde ve farklı alanlarda eğitim, öğretim ve öğrenme ortamları arasında işbirliğini pekiştirmek;
 - 3.5. kişileri kendi hayat boyu öğrenme yollarını yönetmede desteklemek için eğitim, öğretim, istihdam ve diğer öğrenme ortamlarında araç, kaynak ve rehberliği güçlendirmek;
4. BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin (SKH), özellikle SKH 4.7'nin hedeflerini, iklim değişikliğinin çok yönlü doğasının sınırlandırılması ve doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanımıyla ilgili bilginin edinimini teşvik ederek eğitim, öğretim ve öğrenmeye yaygınlaştırmak;
5. mevcut ve gelecek çerçeveler ile Eğitim ve Öğretimde Avrupa İşbirliği Stratejik Çerçevesi'nin (ET2020) araçlarını kullanarak yaygın ve mümkün olduğunca serbest öğrenmeyi de içerecek şekilde tüm eğitim ve öğretim sektörlerinde anahtar yetkinliklerin teşvik edilmesinde deneyim ve ilerleme üzerine raporlama yapmak;

KOMİSYON, ÜYE ÜLKELERİN YETKİNLİKLERİNİ GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURARAK AŞAĞIDAKİLERİ MEMNUNİYETLE KARŞILAR:

6. Üye Ülkeler arasında karşılıklı öğrenmeyi kolaylaştırarak ve Üye Ülkelerle işbirliği için aşağıdaki referans materyal ve araçları geliştirerek Tavsiye Kararı'nın uygulanmasını ve Avrupa Referans Çerçevesi'nin kullanımını destekler:
 - 6.1. gerektiğinde, yetkinliklerin geliştirilmesi ve değerlendirilmesini kolaylaştıracak belirli yetkinlikler için çerçeveler ⁽²¹⁾;
 - 6.2. yeni öğrenme biçimleri ve destekleyici yaklaşımlar üzerine kanıt temelli rehberlik materyali;
 - 6.3. eğitim personeli ve diğer paydaşlar için, çevrimiçi eğitim kursları, öz değerlendirme araçları ⁽²²⁾, eTwinning ve Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi için Elektronik Platform (EPAL) dâhil olmak üzere ağlar gibi destek araçları;

²¹ Örn. Diller için Ortak Avrupa Referans Çerçevesi, Dijital Yetkinlik Çerçevesi ve Girişimcilik Yetkinlik Çerçevesi'nin oluşturulmasında edinilen tecrübe ve uzmanlığa dayalı olarak

²² Dijital Yetkinlik Çerçevesi gibi

6.4. ET2020 ⁽²³⁾ ve diğer ardıl çerçeveler bağlamında önceki çalışmalarını takip ederek edinilen anahtar yetkinliklerin değerlendirilmesi ve doğrulanmasının desteklenmesi için yaklaşımlar;

7. herkes için kapsayıcı ve adil eğitim ve hayat boyu öğrenme fırsatları üzerine BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi 4 doğrultusunda sürdürülebilir kalkınma için eğitimi daha çok geliştirmek ve teşvik etmek için girişimleri destekler;

8. Birlik'teki eğitim, öğretim ve öğrenme ortamlarında hayat boyu öğrenme yaklaşımının parçası olarak öğrenenlerin anahtar yetkinliklerini güçlendirmek için deneyimler ve iyi uygulamalar üzerine mevcut çerçeveler ve araçları kullanarak raporlama yapar.

Bu Tavsiye Kararı, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 18 Aralık 2006 tarihli hayat boyu öğrenme için anahtar yetkinlikler hakkındaki Tavsiye Kararı'nın yerini alır.

Brüksel, 22 Mayıs 2018

Konsey Adına

Başkan

K. VALCHEV

²³ İlköğretim ve eğitimde Anahtar Yetkinliklerin Değerlendirilmesi: Politika Rehberi, SWD (2012) 371

EK

HAYAT BOYU ÖĞRENME İÇİN ANAHTAR YETKİNLİKLER AVRUPA REFERANS ÇERÇEVESİ

Arka Plan ve Amaçlar

Herkes topluma tam olarak katılmasını ve iş piyasasında başarılı geçişler yapmasını mümkün kılan becerileri edinmek ve sürdürmek için kaliteli ve kapsayıcı eğitim, öğretim ve hayat boyu öğrenmeye erişim hakkına sahiptir.

Herkes istihdam ya da serbest meslek beklentilerini geliştirmek için zamanında ve şahsa özel destek alma hakkına sahiptir. Bu, iş arama, eğitim ve yeterlilik yenileme için destek alma hakkını içermektedir.

Bu ilkeler 'Avrupa Sosyal Haklar Dayanağı'nda tanımlanmıştır.

Hızla değişen ve birbirine oldukça bağlı bir dünyada, her insan çok çeşitli beceri ve yetkinliklere ve bunları hayat boyunca sürekli geliştirmeye ihtiyaç duyacaktır. Referans Çerçevesi'nde tanımlanan anahtar yetkinlikler, daha eşit ve demokratik toplumların temini için zemin hazırlamayı amaçlamaktadır. Anahtar yetkinlikler, kapsayıcı ve sürdürülebilir büyüme, sosyal dayanışma ve demokratik kültürün daha fazla gelişmesine yönelik ihtiyaçları karşılamaktadır.

Referans Çerçevesi'nin ana hedefleri:

- istihdam edilebilirlik, kişisel memnuniyet ve sağlık, aktif ve sorumlu vatandaşlık ve sosyal içerme için gereken anahtar yetkinlikleri belirlemek ve tanımlamak;
- politika yapıcılar, eğitim ve öğretim sağlayıcılar, eğitim personeli, rehberlik uygulayıcıları, işverenler, kamu istihdam hizmetleri ve öğrenenlerin kendileri için bir Avrupa referans aracı sağlamak;
- yetkinlik gelişimini Avrupa, ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde hayat boyu öğrenme bakış açısıyla teşvik eden girişimleri desteklemektir.

Anahtar yetkinlikler

Bu Tavsiye Kararı'nın amaçları için yetkinlikler; bilgi, beceri ve tutumların bir birleşimi olarak tanımlanırken:

- bilgi; hâlihazırda mevcut olgu, veri, kavram, fikir ve kuramlardan oluşur ve belirli bir alan ya da konunun anlaşılmasını destekler;
- beceriler; süreçleri yürütme kabiliyeti ve kapasitesi olarak tanımlanır ve sonuçlara ulaşmak için mevcut bilgiyi kullanır;
- tutumlar; fikir, kişi veya durumlara karşı etki ya da tepki gösterme yetenek ve zihniyetlerini tarif eder.

Anahtar yetkinlikler tüm bireylerin kişisel memnuniyet ve gelişim, istihdam edilebilirlik, sosyal içerme, sürdürülebilir yaşam tarzı, huzurlu toplumlarda başarılı yaşam, sağlık bilinçli yaşam yönetimi ve aktif vatandaşlık için ihtiyaç duyduklarıdır. Anahtar yetkinlikler, hayat boyu öğrenme bakış açısıyla erken çocukluktan başlayarak yetişkin hayatı boyunca ve aile, okul, işyeri, mahalle ve diğer topluluklar dâhil tüm ortamlarda örgün, yaygın ve serbest öğrenme aracılığıyla geliştirilir.

Tüm anahtar yetkinlikler eşit derecede önemli görülmektedir; her biri toplumda başarılı bir yaşama katkı sağlamaktadır. Yetkinlikler birçok farklı ortamda ve çeşitli bileşimlerle uygulanabilir. Örtüşür ve iç içe geçerler; bir ihtisas için önemli olan unsurlar bir diğerinde yetkinliği destekleyecektir. Eleştirel düşünme, problem çözme, takım çalışması, iletişim ve müzakere becerileri, analitik beceriler, yaratıcılık ve kültürlerarası beceriler gibi beceriler, anahtar yetkinlikler içerisinde gömülüdür.

Referans Çerçevesi sekiz anahtar yetkinlik belirlemektedir:

- Okuma yazma yetkinliği,
- Çoklu dil yetkinliği,
- Matematiksel yetkinlik ve bilim, teknoloji ve mühendislikte yetkinlik,
- Dijital yetkinlik,
- Kişisel, sosyal ve öğrenmeyi öğrenme yetkinliği,
- Vatandaşlık yetkinliği,
- Girişimcilik yetkinliği,
- Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliği.

1. Okuma yazma yetkinliği

Okuma yazma yetkinliği; kavram, duygu, olgu ve görüşleri, çeşitli disiplin ve ortamlarda görsel, işitsel/sesli ve dijital materyalleri kullanarak sözlü ve yazılı olarak tanımlama, anlama, ifade etme, oluşturma ve yorumlama kabiliyetidir. Diğer kişiler ile uygun ve yaratıcı bir yolla etkili iletişim ve bağlantı kurma yeteneğini ifade eder.

Okuma yazmanın geliştirilmesi, daha fazla öğrenme ve sözel etkileşim için temel teşkil eder. Okuma yazma yetkinliği, ortama bağlı olarak anadilde, eğitim dilinde ve/veya ülke ya da bölgenin resmi dilinde geliştirilebilir.

Bu yetkinliğe ilişkin temel bilgi, beceri ve tutumlar

Bu yetkinlik, okuma ve yazma bilgisi ve yazılı bilginin tam olarak anlaşılmasını kapsar ve dolayısıyla bireyin kelime, işlevsel dilbilgisi ve dilin işlevleri bilgisine sahip olmasını gerektirir. Sözlü etkileşimin ana türleri, bir dizi edebi ve edebi olmayan metinler ve dilin farklı tür ve kesitlerinin ana özellikleri konusunda farkındalığı içerir.

Bireyler, çeşitli durumlarda sözlü ve yazılı iletişim kurma, izleme ve kendi iletişimlerini durumun gerekliliklerine uyarlama becerilerine sahip olmalıdır. Bu yetkinlik ayrıca, farklı kaynak türlerini ayırt etme ve kullanma, bilgiyi araştırma, toplama ve işleme, aygıtları kullanma, sözlü ve yazılı görüşlerini bağlama uygun olarak ikna edici bir şekilde düzenleme ve ifade etme becerilerini de içerir. Eleştirel düşünme, bilgiyi değerlendirme ve bilgi ile çalışma yeteneğini kapsar.

Okuma yazmaya yönelik pozitif tutum, eleştirel düşünme ve yapıcı diyaloga eğilim, estetik özellikleri takdir ve diğerleriyle etkileşime girme merakını içermektedir. Bu, dilin diğerleri üzerine etkisi konusunda farkındalık ve dili pozitif ve sosyal sorumlu bir tavırla anlama ve kullanma ihtiyacını belirtmektedir.

2. Çoklu dil yetkinliği ⁽²⁴⁾

Bu yetkinlik, farklı dilleri iletişim için uygun ve etkili olarak kullanma becerisini tarif eder. Okuma yazmanın ana beceri boyutlarını açık olarak paylaşır: kavram, düşünce, duygu, olgu ve görüşleri, kişinin istek ve ihtiyaçlarına uygun olarak toplumsal ve kültürel ortamlarda sözlü ve yazılı (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) anlama, ifade etme ve yorumlama yeteneğine dayalıdır. Dil yetkinlikleri, tarihi boyutu ve kültürlerarası yetkinlikleri bütünleştirmektedir. Ortak Avrupa Referans Çerçevesi'nde belirtildiği gibi, farklı diller ve iletişim araçları arasında geçiş yapma yeteneğine dayanır. Gerektiğinde, bir ülkenin resmi dil(ler)inin öğrenilmesinin yanı sıra, ana dil yetkinliklerinin sürdürülmesi ve daha çok geliştirilmesini içerir ⁽²⁵⁾.

²⁴ Avrupa Konseyi, bireylerin çoklu dil yetkinlikleri için 'çoğul dillilik' (plurilingualism) terimini kullanırken, Avrupa Birliği resmi dokümanları hem bireysel yetkinlikleri hem de toplumsal durumları tanımlamak için 'çok dillilik' (multilingualism) terimini kullanmaktadır. Bu durum kısmen İngilizce ve Fransızca dışındaki dillerde, plurilingual ve multilingual terimleri arasındaki ayrımı göstermenin zorluğundan kaynaklanmaktadır.

²⁵ Eski Yunanca ve Latince gibi klasik dillerin öğrenimi de dâhildir. Klasik diller birçok modern dilin kaynağıdır ve bu sebeple genel olarak dil öğrenimini kolaylaştırabilir.

Bu yetkinliğe ilişkin temel bilgi, beceri ve tutumlar

Bu yetkinlik, farklı dillerin kelime bilgisi ve işlevsel dilbilgisi ile dillerin sözlü etkileşim ve kesitlerinin ana türlerine dair bir farkındalık gerektirir. Sosyal gelenekler, kültürel boyut ve dillerin çeşitliliğine ilişkin bilgiler önemlidir.

Bu yetkinlik için önemli beceriler, bireyin ihtiyaçlarına bağlı olarak farklı dillerde farklı yeterlilik seviyelerinde sözlü mesajları anlama, sohbeti başlatma, sürdürme ve bitirme ile metinleri okuma, anlama ve yazma yeteneklerinden oluşur. Bireyler araçları uygun şekilde kullanabilmeli ve dilleri örgün, yaygın ve serbest olarak hayat boyunca öğrenebilmelidir.

Pozitif tutum, kültürel çeşitliliğin takdiri ile farklı diller ve kültürlerarası iletişim konusunda ilgi ve merakı kapsar. Ayrıca, azınlıklara mensup ve/veya göçmenlik geçmişine sahip bireylerin ana diline saygıyı ve bir ülkenin resmi dil(ler)ini etkileşim için ortak bir çerçeve olarak takdir etmeyi içerecek şekilde her bir bireyin kişisel dil profiline saygıyı kapsar.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim, teknoloji ve mühendislikte yetkinlik

- A. Matematiksel yetkinlik, günlük olaylarda karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünce ve kavrayışı geliştirme ve uygulama yeteneğidir. Vurgu, sağlam bir matematiksel ustalıkla dayalı olarak, bilgi, süreç ve etkinlik üzerinedir. Matematiksel yetkinlik; düşünce ve sunumun (formüller, modeller, çizimler, grafikler, tablolar) matematiksel türlerini farklı düzeylerde kullanma yeteneği ve istekliliğidir.
- B. Bilimde yetkinlik; soruları tanımlamak ve kanıt temelli sonuçlara varmak için gözlem ve deneyi içerecek şekilde, gerekli bilgi dağarcığını ve metodolojiyi kullanarak doğal dünyayı açıklama yeteneği ve istekliliğine atıfta bulunur. Teknoloji ve mühendislikte yetkinlikler, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarına cevaben bilimsel bilgi ve metodoloji uygulamalarıdır. Bilim, teknoloji ve mühendislikte yetkinlik, insan aktivitesinden kaynaklı değişimleri kavramayı ve bir vatandaş olarak sorumluluk almayı içerir.

Bu yetkinliğe ilişkin temel bilgi, beceri ve tutumlar

- A. Matematikte gerekli bilgi; sayılar, ölçü ve yapılar, temel işlemler ve temel matematiksel sunumların tam bilgisine sahip olmayı, matematiksel terim ve kavramları anlamayı ve matematiğin cevap verebileceği soruların farkında olmayı içerir.

Birey, temel matematiksel ilke ve süreçleri günlük hayatta, evde ve işte uygulama (örn. finansal beceriler) ve kanıt silsilesini takip etme ve değerlendirme becerilerine sahip olmalıdır. Birey matematiksel sonuç çıkarabilmeli, matematiksel kanıtı anlamalı ve matematik dilinde iletişim kurabilmeli, istatistiki veri ve grafikler dâhil uygun araçları kullanabilmeli ve dijitalleşmenin matematiksel unsurlarını anlayabilmelidir.

Matematikte pozitif tutum, gerçeğe saygı ile sonuçları arama ve geçerliliklerini değerlendirme istekliliğine dayalıdır.

- B. Bilim, teknoloji ve mühendislik için ana bilgi; doğal dünyanın temel ilkeleri, temel bilimsel kavram, kuram, ilke ve yöntemler, teknoloji ve teknolojik ürünler ve süreçler ile bilim, teknoloji, mühendislik ve beşeri etkinliğin genel olarak doğal dünyaya etkisini anlamayı kapsamaktadır. Bu yetkinlikler, bireylerin bilimsel kuram, uygulama ve teknolojinin genellikle toplumdaki üstünlüklerini, kısıtlarını ve risklerini anlamasını sağlamalıdır (karar verme, değerler, ahlaki sorular, kültür vb. ile ilgili).

Beceriler, bilimin gözlem ve kontrollü deneyler dâhil belirli yöntemlerle araştırma süreci olarak anlaşılmasını, bir hipotezi doğrulamak için mantıksal ve rasyonel düşünciyi kullanma yeteneğini ve yeni deneysel bulgularla çeliştiğinde kişinin kanaatlerini terk etmeye hazır olmasını içerir. Bir amacı başarmak veya kanıt temelli bir karar ya da sonuca ulaşmak için teknolojik araç ve makineler ile bilimsel veriyi kullanma ve işleme yeteneğini içermektedir. Bireyler, ayrıca bilimsel sorgulamanın ana özelliklerini tanıyabilmeli ve bunlara ulaştıran sonuçları ve nedenleri iletebilme yeteneğine sahip olmalıdır.

Yetkinlik; özellikle kendisi, ailesi, toplum ve küresel konular hakkında bilimsel ve teknolojik ilerlemede eleştirel anlama ve merak tutumunu, ahlaki konularla ilgilenmeyi ve hem güvenlik hem de çevresel sürdürülebilirliğe desteği içermektedir.

4. Dijital yetkinlik

Dijital yetkinlik; öğrenme, çalışma ve topluma katılım için dijital teknolojileri güvenli, eleştirel ve sorumlu kullanmayı ve bu teknolojilerle yakından ilgilenmeyi kapsamaktadır. Bilgi ve veri okuryazarlığı, iletişim ve işbirliği, medya okuryazarlığı, dijital içerik oluşturma (programlama dâhil), güvenlik (dijital refah ve siber güvenlikle ilgili yetkinlikler dâhil), fikri mülkiyetle ilgili sorular, problem çözme ve eleştirel düşünmeyi içerir.

Bu yetkinliğe ilişkin temel bilgi, beceri ve tutumlar

Bireyler, dijital teknolojilerin iletişim, yaratıcılık ve yenilikçiliği nasıl destekleyebileceğini anlamalı ve bunların fırsatları, kısıtları, etkileri ve risklerinin farkında olmalıdır. Evrimleşen dijital teknolojilerin altında yatan genel ilkeleri, mekanizmaları ve mantığı anlamalı ve farklı araç, yazılım ve ağların temel işlevlerini ve kullanımını bilmelidirler. Bireyler, dijital araçlar tarafından üretilen bilgi ve verilerin geçerlilik, güvenilirlik ve etkisine karşı eleştirel bir yaklaşım izlemeli ve dijital teknolojileri kullanmakla ilgili yasal ve etik ilkelerin farkında olmalıdır.

Bireyler, aktif vatandaşlık ve sosyal katılımlarını, diğerleriyle işbirliklerini ve kişisel, sosyal ve ticari amaçlarda yaratıcılıklarını desteklemek için dijital teknolojileri kullanabilmelidir. Beceriler; dijital içeriği bulma, kullanma, filtreleme, değerlendirme, oluşturma, programlama ve paylaşma yeteneğini içermektedir. Bireyler bilgi, içerik, veri ve dijital kimlikleri yönetebilmeli ve koruyabilmeli, aynı zamanda yazılım, araçlar, yapay zekâ veya robotları tanıyabilmeli ve bunlarla etkin ilgilenebilmelidir.

Dijital teknolojiler ve içerikle meşgul olmak, bunların evrimi üzerine yansıtıcı ve eleştirel, dahası meraklı, açık fikirli ve ileriye dönük bir tutum gerektirmektedir. Ayrıca, bu araçların kullanılmasına yönelik etik, güvenli ve sorumlu bir yaklaşım gerektirir.

5. Kişisel, sosyal ve öğrenmeyi öğrenme yetkinliği

Kişisel, sosyal ve öğrenmeyi öğrenme yetkinliği; kişinin kendini derinlemesine düşünme, zaman ve bilgiyi etkin yönetme, yapıcı bir yolla diğerleriyle çalışma, esnek olma ve kendi öğrenme ve kariyerini yönetme yeteneğidir. Belirsizlik ve karmaşıklıkla başa çıkma, öğrenmeyi öğrenme, kendi fiziksel ve duygusal refahını destekleme, fiziksel ve ruhsal sağlığını sürdürme ve sağlık bilinçli, geleceğe dönük bir yaşam sürebilme, kapsayıcı ve destekleyici ortamda çatışmaya anlayış gösterme ve çatışmayı yönetme yeteneğini içerir.

Bu yetkinliğe ilişkin temel bilgi, beceri ve tutumlar

Başarılı kişilerarası ilişkiler ve sosyal katılım için, farklı toplumlar ve ortamlarda genel olarak kabul gören davranış ve iletişim kurallarını anlamak önemlidir. Kişisel, sosyal ve öğrenmeyi öğrenme yetkinliği, sağlıklı zihin, beden ve yaşam tarzı bileşenlerine dair bilgiyi de gerektirir. Bireyin tercih ettiği öğrenme stratejilerini bilmesini, yetkinlik gelişim ihtiyaçlarını ve yetkinliklerini geliştirme, eğitim, öğretim ve kariyer fırsatlarını ve mevcut rehberlik ya da desteği arama yollarını bilmesini içerir.

Beceriler; kendi kapasitesini tanımlayabilme, odaklanma, karmaşıklıkla başa çıkma, eleştirel düşünme ve karar alma yeteneğini içerir. İşbirlikçi ve bağımsız öğrenme ve çalışma, kendi öğrenmesini organize etme, sürdürme, değerlendirme ve paylaşma, gerektiğinde destek arama ve kendi kariyeri ile sosyal etkileşimlerini etkin yönetme yeteneğini içerir. Bireyler esnek olmalı, belirsizlik ve stresle başa çıkabilmelidir. Farklı ortamlarda yapıcı iletişim kurabilmeli, takımlarda işbirliği yapıp müzakere edebilmelidirler. Bu; hoşgörü gösterme, farklı bakış açılarını ifade etme ve anlama ile güven oluşturma yeteneğini ve empati kurmayı içerir.

Bu yetkinlik; kişinin kendi kişisel, sosyal ve fiziksel refahına ve kendi hayatı boyunca öğrenmesine karşı pozitif bir tutuma dayalıdır. İşbirliği, kararlılık ve doğruluk tutumlarına dayalıdır. Diğerlerinin çeşitliliğine ve ihtiyaçlarına saygı gösterme ve önyargıların üstesinden gelmeyi ve uzlaşmaya hazırlıklı olmayı içerir. Bireyler hedefler tanımlayabilmeli ve koyabilmeli, kendilerini motive edebilmeli ve hayatları boyunca öğrenmeyi sürdürmek ve başarmak için azim ve güven geliştirebilmelidir. Problem çözme tutumu, hem öğrenme sürecini hem de bireyin engelleri ve değişimi ele alma yeteneğini destekler. Önceki öğrenme ve yaşam deneyimlerini uygulama arzusu ve çeşitli yaşam ortamlarında öğrenme ve gelişim fırsatları arama merakını içerir.

6. Vatandaşlık yetkinliği

Vatandaşlık yetkinliği; sosyal, ekonomik, yasal ve politik kavram ve yapılar ile küresel gelişmeler ve sürdürülebilirliği anlamaya dayalı, sorumlu vatandaş olarak davranma ve sivil ve sosyal hayata tam olarak katılma yeteneğidir.

Bu yetkinliğe ilişkin temel bilgi, beceri ve tutumlar

Vatandaşlık yetkinliği; bireyler, gruplar, iş örgütleri, toplum, ekonomi ve kültürle ilgili temel kavram ve olaylar bilgisine dayalıdır. Avrupa Birliği Anlaşması'nın 2. Maddesi ve Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesi'nde atıf yapılan Avrupa ortak değerlerinin anlaşılmasını içerir. Güncel olaylara dair bilginin yanı sıra, ulusal, Avrupa ve dünya tarihindeki ana gelişmelere dair eleştirel kavrayışı da içerir. Ayrıca, sosyal ve politik hareketlerin amaç, değer ve politikalarının yanı sıra sürdürülebilir sistemlerin, özellikle küresel düzeyde iklim ve demografik değişimler ile bunların altında yatan sebeplere dair farkındalığı da kapsar. Avrupa'nın bütünleşmesi bilgisi ile Avrupa'daki ve dünyadaki çeşitlilik ve kültürel kimliklerin farkındalığı da önemlidir. Bu, Avrupa toplumlarının çok kültürlü ve sosyo-ekonomik boyutları ile ulusal kültürel kimliğin Avrupa kimliğine nasıl katkı sağladığını kavramayı da içermektedir.

Vatandaşlık yetkinliği için beceriler, toplumun sürdürülebilir kalkınması dâhil ortak ya da kamu çıkarına diğerleriyle etkin irtibat yeteneğiyle ilgilidir. Eleştirel düşünme ve bütünleşik problem çözme becerilerinin yanı sıra toplumsal etkinliklerde, ulusal düzeyden Avrupa düzeyine ve uluslararası düzeye kadar tüm düzeylerde karar vermede görüş ve yapıcı katılım geliştirme becerilerini kapsamaktadır. Medyanın geleneksel ve yeni biçimlerine erişme, bunlar hakkında eleştirel anlayışa sahip olma ve bunlarla etkileşime geçme ve demokratik toplumlarda medyanın rolü ve işlevlerini anlama yeteneğini de içermektedir.

Demokrasinin temeli olarak insan haklarına saygı, sorumlu ve yapıcı tutum için temel oluşturmaktadır. Yapıcı katılım, tüm düzeylerde ve sivil etkinliklerde demokratik karar almaya katılım istekliliğini kapsamaktadır. Sosyal ve kültürel çeşitlilik, cinsiyet eşitliği ve sosyal içerme, sürdürülebilir yaşam biçimleri, barışçıl ve şiddet-karşıtı kültürün teşviki, diğerlerinin mahremiyetine saygı duymaya razı olma ve çevre için sorumluluk almaya ilişkin desteği içermektedir. Politik ve sosyo-ekonomik gelişmeler, beşeri bilimler ve kültürlerarası iletişime ilgi; önyargıların üstesinden gelmeye, gerektiğinde uzlaşmaya ve sosyal adalet ve doğruluğu sağlamaya hazır olmak için gereklidir.

7. Girişimcilik yetkinliği

Girişimcilik yetkinliği, fırsatlar ve fikirlere göre hareket etme ve bunları diğerleri için değerlere dönüştürme kapasitesini ifade etmektedir. Yaratıcılık, eleştirel düşünme ve problem çözme, inisiyatif alma ve azimli olma ile kültürel, sosyal ya da finansal değeri olan projeleri planlamak ve yürütmek için işbirliği ile çalışabilme yeteneği üzerine kuruludur.

Bu yetkinliğe ilişkin temel bilgi, beceri ve tutumlar

Girişimcilik yetkinliği; kişisel, sosyal ve profesyonel etkinliklerde fikirleri eyleme dönüştürmek için farklı ortam ve fırsatlar olduğunu bilmeyi ve bunların nasıl ortaya çıktığını anlamayı gerektirir. Bireyler, hem süreçler hem de kaynakları içeren projeleri planlamak ve yönetmek için gerekli yaklaşımları bilmeli ve anlamalıdır. Ekonomi ve bir işveren, örgüt ya da toplumun karşılaştığı sosyal ve ekonomik fırsat ve tehditlere yönelik anlayışa sahip olmalıdır. Sürdürülebilir kalkınmanın etik ilke ve güçlüklerinin farkında olmalı ve kendi güçlü ve zayıf yönleri konusunda öz farkındalığa sahip olmalıdır.

Girişimcilik becerileri; hayal gücü, stratejik düşünme ve problem çözmeyi içeren yaratıcılık ve evrimleşen yaratıcı süreç ve yenilikçilik kapsamında eleştirel ve yapıcı düşünme üzerine kuruludur. Kaynakları (insanlar ve eşyalar) harekete geçirmek ve etkinliği sürdürülebilmek için bireysel ya da takımla işbirliği halinde çalışabilme yeteneğini içerir. Bu da, maliyet ve değere yönelik finansal karar verme yeteneğini içermektedir. Diğerleri ile etkin bir biçimde iletişim kurabilme ve müzakere etme, bilgiye dayalı karar vermenin parçası olarak belirsizlik, muğlaklık ve riskle başa çıkma yeteneği önemlidir.

Girişimci tutum, hedeflere ulaşmada girişim ve temsil anlayışı, yenilikçilik, geleceğe bakış, cesaret ve azim ile karakterize edilmektedir. Süreç boyunca başkalarını motive etme isteği ve fikirlere önem verme, empati, insanlar ve dünyayı gözetme ve etik yaklaşımları kullanarak sorumluluk almayı içermektedir.

8. Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliği

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliği, fikirlerin ve anlamların, farklı kültürlerde ve bir dizi sanat ve diğer kültürel form aracılığıyla nasıl yaratıcı bir şekilde ifade edildiği ve iletildiğine yönelik anlayışa sahip olma ve saygı duymayı kapsamaktadır. Kendi düşünceleri ile toplumdaki rolüne ve yerine dair hislerini çeşitli ortamlarda ve yollarla anlama, geliştirme ve ifade etme ile meşgul olmayı içerir.

Bu yetkinliğe ilişkin temel bilgi, beceri ve tutumlar

Bu yetkinlik; diller, miras ve gelenekler ile kültürel ürünler dâhil yerel, ulusal, bölgesel, Avrupa ve küresel kültür ve ifadelerle dair bilgiyi ve bu ifadelerin bireyin fikirlerini ve birbirlerini nasıl etkileyebileceğine dair anlayışı gerektirir. Yazılı, basılı ve dijital metinler, tiyatro, film, dans, oyunlar, sanat ve tasarım, müzik, törenler ve mimari ile melez formlar kapsamında, yaratıcı, katılımcı ve izleyici arasında fikirleri iletmeyen farklı yollarını anlamayı içerir. Kültürel çeşitlilik dünyasında kendi gelişen kimliğini ve kültürel mirası, sanat ve diğer kültürel formların dünyayı gösterme ve şekillendirme aracı olabileceğini anlamayı gerektirir.

Beceriler; simgesel ve soyut fikirleri, tecrübeleri ve duyguları bir dizi sanatsal ve diğer kültürel formlarda empatiyle ifade etme ve yorumlama yeteneğini içerir. Beceriler ayrıca, sanatsal ve diğer kültürel formlar aracılığıyla kişisel, sosyal ya da ticari değer için fırsatları tanımlama ve gerçekleştirme yeteneği ile bireysel ve toplu olarak yaratıcı süreçlere katılma yeteneğini de içermektedir.

Fikri ve kültürel mülkiyete etik ve sorumlu bir yaklaşım ile kültürel ifadelerin çeşitliliğine karşı açık bir tutuma sahip olmak ve saygı duymak önemlidir. Pozitif tutum; dünya hakkında meraklılığı, yeni fırsatları hayal etmeye açık olmayı ve kültürel deneyimlere katılım istekliğini de içermektedir.

Anahtar Yetkinliklerin Gelişiminin Desteklenmesi

Anahtar yetkinlikler, bir öğrenenin erken yaşlardan başlayarak hayatı boyunca geliştirmeye ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri ve tutumların dinamik bir bileşimidir. Yüksek kaliteli ve kapsayıcı eğitim, öğretim ve hayat boyu öğrenme, anahtar yetkinlikleri geliştirmek için tüm fırsatları sunmaktadır. Bu nedenle, yetkinlik temelli yaklaşımlar hayat boyunca tüm eğitim, öğretim ve öğrenme ortamlarında kullanılabilir.

Hayat boyu öğrenme bağlamında yetkinlik temelli eğitim, öğretim ve öğrenmenin yararına üç güçlük tanımlanmıştır: çeşitli öğrenme yaklaşımları ve ortamlarının kullanımı; öğretmenler ve diğer eğitim personeli için destek ve yetkinlik gelişimini değerlendirme ve doğrulama. Bu güçlüklerle cevap verebilmek için, belirli iyi uygulamalar tanımlanmıştır.

a. Çeşitli öğrenme yaklaşımları ve ortamları

(a) Disiplinler arası öğrenme ve farklı eğitim seviyeleri, işgücü piyasası da dâhil öğretim ve öğrenme aktörleri arasında ortaklıkların yanı sıra işbirlikçi öğretim ve öğrenme, öğrenenlerin aktif katılımı ve karar alması üzerine vurgusuyla tam okul yaklaşımı gibi kavramlar öğrenmeyi zenginleştirebilir. Disiplinler arası öğrenme, müfredattaki farklı konular arasında bağlantıyı güçlendirmeye imkân sağladığı gibi, öğretilen ile toplumsal değişim ve uyumluluk arasında sıkı bir bağ kurmaya da imkân sağlamaktadır. Eğitim ve öğretim kurumları ile iş, sanat, spor ve gençlik toplulukları ve yükseköğretim veya araştırma kuruluşlarından dış paydaşlar arasındaki sektörler-arası işbirliği, etkin bir yetkinlik gelişimi için temel olabilir.

- (b) Geniş yetkinlik gelişiminin yanı sıra temel becerilerin edinimi de, akademik öğrenmenin sosyal ve duygusal öğrenme, sanat, sağlık bilincini destekleyen sağlık güçlendirici fiziksel etkinlikler, gelecek odaklı ve fiziksel açıdan aktif yaşam biçimleriyle sistematik olarak tamamlanması yoluyla güçlendirilebilir. Kişisel, sosyal ve öğrenme yetkinliklerinin erken yaşlardan başlayarak güçlendirilmesi, temel becerilerin gelişimi için zemin sağlayabilir.
- (c) Sorgulamaya dayalı, proje tabanlı, melez, sanat ve oyun tabanlı öğrenme gibi öğrenme yöntemleri, öğrenme motivasyonunu ve katılımı artırabilir. Aynı ölçüde, deneyimsel öğrenme, iş-başında öğrenme ve bilim, teknoloji, mühendislik ve matematikte (STEM) bilimsel yöntemler bir dizi yetkinliğin gelişimini teşvik edebilir.
- (d) Öğrenenler, eğitim personeli ve öğrenme sağlayıcılar, öğrenmeyi iyileştirme ve dijital yetkinliklerin gelişiminin desteklenmesi için dijital teknolojileri kullanmaya teşvik edilebilir. Örneğin, 'AB Kod Haftası' gibi Birlik girişimlerine katılarak. SELFIE aracı gibi öz değerlendirme araçlarının kullanımı eğitim, öğretim ve öğrenme sağlayıcılarının dijital kapasitesini geliştirebilir.
- (e) Girişimcilik deneyimleri için özel fırsatlar, şirketlerde stajlar ya da yaratıcılık yarışmaları, genç yenilikçi şirket girişimleri, öğrenci topluluğu girişimleri, iş simülasyonları ya da girişimci proje-tabanlı öğrenme gibi uygulamalı girişimcilik deneyimleri içeren eğitim ya da öğretim kurumlarını ziyaret eden girişimciler, özellikle gençler için olacağı gibi, yetişkinler ve öğretmenler için de faydalı olabilir. Genç insanlara, okul hayatları boyunca en az bir girişimcilik deneyimi yaşama olanağı sağlanmalıdır. Yerel düzeyde, özellikle kırsal kesimde okul, toplum ve iş ortaklıkları ve platformları girişimcilik eğitiminin yayılmasında kilit oyuncu olabilir. Öğretmenler ve yöneticiler için uygun eğitim ve destek, sürdürülebilir ilerleme ve liderlik için hayati olabilir.
- (f) Çoklu dil yetkinliği; yurtdışındaki eğitim, öğretim ve öğrenme ortamları ile yakın işbirliği, eğitim personeli ve öğrenenlerin hareketliliği ve eTwinning, EPAL ve/veya benzer çevrimiçi portalların kullanımı ile geliştirilebilir.
- (g) Dezavantajlarla karşılaşanlar ya da özel ihtiyaç sahipleri dâhil tüm öğrenenlere, eğitim potansiyellerini gerçekleştirmeleri için kapsayıcı ortamlarda yeterli destek verilebilir. Bu tür bir destek dil, akademik ve sosyo-duygusal destek, akran koçluğu, müfredat dışı etkinlik, kariyer rehberliği ya da materyal desteğinden oluşabilir.
- (h) Tüm kademelerde eğitim, öğretim ve öğrenme ortamları arasında işbirliği, öğrenenin hayat boyunca yetkinlik gelişiminin devamlılığını ve yaratıcı öğrenme yaklaşımlarının gelişimini artırmakta önemli olabilir.
- (i) Örgün, yaygın ve serbest öğrenme ile birlikte, yerel topluluklardaki eğitim-öğretim ve eğitim dışı ortaklar ile işverenler arasındaki işbirliği yetkinlik gelişimini destekleyebilir ve işten eğitime olduğu gibi eğitimden işe geçişleri de kolaylaştırabilir.
- b. Eğitim personeli için destek*
- (a) Yetkinlik odaklı yaklaşımları temel eğitim ve sürekli mesleki gelişimde eğitim, öğretim ve öğrenmeye yerleştirmek, eğitim personelinin öğretme ve öğrenme ortamlarını değiştirmesine ve yaklaşımı uygulamada yetkinleşmesine yardımcı olabilir.
- (b) Eğitim personeli, kendi belirli ortamlarında yetkinlik odaklı yaklaşımlar geliştirmek amacıyla personel değişimi ve akran eğitimi, öğrenme organizasyonunda esneklik ve özerkliğe izin veren akran danışmanlığı ve ağlar, işbirliği ve uygulama toplulukları aracılığıyla desteklenebilir.
- (c) Eğitim personeline, öğretme ve öğrenmede yetkinlik odaklı yaklaşımlar için yaratıcı uygulamalar oluşturma, araştırmada yer alma ve dijital teknolojiler dâhil yeni teknolojilerin uygun kullanımında destek sağlanabilir.
- (d) Eğitim personeli için rehberlik sağlanabilir; uzmanlık merkezlerine, uygun araç ve malzemelere erişim, öğretme ve öğrenme yöntem ve uygulamalarının kalitesini yükseltebilir.

c. *Yetkinlik gelişiminin değerlendirilmesi ve doğrulanması*

- (a) Anahtar yetkinlik tanımları, gerekli seviyelerde uygun tanı, süreç ve sonuç değerlendirmesi ve doğrulama araçları ile tamamlanabilecek öğrenme kazanımları çerçevelerine aktarılabilir ⁽²⁶⁾.
- (b) Dijital teknolojiler, özellikle girişimcilik öğrenimi de dâhil öğrenen gelişiminin çoklu boyutlarının yakalanmasına katkı sağlayabilir.
- (c) İşverenlerin, rehberlik uygulayıcıları ve sosyal ortakların ilgili etkinlikleri dâhil yaygın ve serbest öğrenme ortamlarında anahtar yetkinliklerin değerlendirilmesi için farklı yaklaşımlar geliştirilebilir. Bunlar, özellikle ileri öğrenmeye devam etmelerini desteklemek için düşük becerili bireyler ve herkes için uygulanabilir olmalıdır.
- (d) Yaygın ve serbest öğrenme ile edinilen öğrenme kazanımlarının doğrulanması, önceki yaygın ve serbest öğrenmelerin doğrulanması hakkında Konsey Tavsiye Kararı doğrultusunda farklı doğrulama süreçlerini içerecek şekilde genişletilebilir ve daha da sağlamlaştırılabilir. Ayrıca, Europass ve Youthpass gibi dokümantasyon ve öz değerlendirme araçları doğrulama sürecini destekleyebilir.

²⁶ Öm. Diller için Ortak Avrupa Referans Çerçevesi, Dijital Yetkinlik Çerçevesi, Girişimcilik Yetkinlik Çerçevesi ile PISA yetkinlik tanımlayıcıları yetkinliklerin değerlendirilmesi için destekleyici materyal sağlamaktadır.